

EDICIÓ: Grup de divulgació de la història de Fals, Associació Cultural i Recreativa de Fals
COL·LABORACIÓ: Ajuntament de Fonollosa, Cooperativa UMAC, Ardu Comarcal de Manresa

ASSOCIACIÓ CULTURAL I RECREATIVA DE FALS
Carrer de les escoles, s/n
08259 Fals (Fonollosa)
Telèfon: 938368003

El contingut d'aquesta edició és de divulgació de la història local del poble de Fals. En cap cas es vol ferir la sensibilitat de ningú i, serà d'agrair que qualsevol errada o inexactitud en els escrits, sigui comunicada als redactors de Falchs.

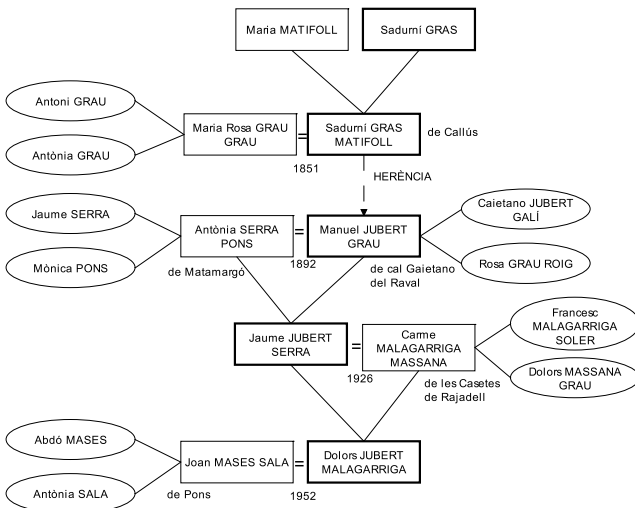
Cal Sadurní

Sadurní Gras Matifoll va marxar del seu Callús natal i es va instal·lar a Fals. Va canviar de residència atret per les oportunitats laborals que oferien els plans de Fals, delerosos perquè homes decidits n'arrenquessin els boscos i altres males herbes, i omplissin la seva superfície de ceps, feixa rere feixa. Un cop a Fals, va conèixer una noia del país i li va proposar matrimoni. El 1851 va casar-se amb Maria Rosa Grau Grau, uns cognoms ben nostrats. El Sadurní ja superava la trentena, mentre que la núvia era molt tendre, encara no havia complert els divuit.

Llinda de Cal Sadurní

Calia resoldre el problema de l'habitatge, així que el Sadurní es va dirigir al procurador de Ramon Soler de la Plana, aleshores resident a la ciutat de Palma de Mallorca. El procurador, anomenat Maurici Carrió, tenia despatx a Manresa i administrava els afers del senyor Ramon, el principal propietari de Fals. El 25 de gener de 1852 van signar davant del notari Francesc d'Assís Mas, l'acte d'establiment d'un tros de terra de tres quartans i mig, pertanyent al mas Oliveres, situat al termenal de la finca, en un lloc que rebia el nom de la Fassina. El nom es devia al fet que a finals del segle anterior hi havia hagut en aquell indret una instal·lació on es destil·lava o bullia el vi excedent de la collita, per convertir-lo en aiguardent d'alta graduació. En l'escriptura s'autoritzava al Sadurní a construir una casa dins del tros, la qual quedava gravada amb un cens de 4 rals de billó, que s'havia de pagar cada any per sant Joan. El billó és un aliatge de plata amb bastant coure, i lògicament, els rals de billó que circulaven en temps d'Isabel II tenien menys acceptació que els ralets de plata bona. A més a més d'encarregar-se del cens, el comprador va haver d'efectuar un pagament inicial de 90 lliures. La casa va ser acabada aquell mateix any, tal com indica la data de la llinda de la porta.

La casa va ser anomenada cal Sadurní en consideració al seu propietari i fundador i va ser beneïda amb l'arribada d'una única filla, d'una gran bellesa, segons diuen. Conten, que en una festa a l'ermita del Grau, la noia va recollir un pomot de flors que algú li va llençar a la falda, però era algú que l'envejava i li volia mal, de manera que en olorar les flors va inhalar una metzina que en pocs dies la va portar a la tomba. Podem demanar-nos si aquesta faula tan trista és verídica o no, però el fet real és que la noia va morir

i els seus pares van quedar desconsolats per la pèrdua de la nineta dels seus ulls. El Sadurní i la Maria Rosa van acollir un parent, el Manuel Jubert Grau, de cal Gaitano del Raval, qui va tirar endavant la casa quan els vells ja no van poder. Quan aquests van arribar a la fi dels seus dies, fet que es va esdevenir els anys 1899 i 1898, respectivament, la casa i les terres van anar a parar al seu afillat.

El Manuel Jubert es va aparellar amb l'Antònia Serra Pons, que provenia de la banda de Matamargó i era una de les tres filles dels masovers de Monconill. Dues germanes seves, la Paula i la Maria, es van casar amb nois de ca l'Isidron (cal Mosquit). El Manuel i l'Antònia van arribar a tenir vuit fills, però quatre d'ells van morir joves. El fill gran va ser el Jaume Jubert Serra, qui va casar-se el 1926 amb Carme Malagarriga Massana, de cal Mariano, al barri de les Casetes de Rajadell. La Carme tenia les arrels a Fals, però. El seu pare era de cal Mariano del Raval i sa mare era del Collet. La propietat va anar passant de pares a fills fins arribar a la Dolores Jubert Malagarriga, la qual no tenia cap germà del sexe masculí. La pubilla Dolores es va casar el 1952 amb un xicot de la vila de Pons, el Joan Mases Sala. Tampoc van tenir nois, sinó una noia anomenada Carme Mases Jubert. Aquesta va escollir com a marit el Joan Boixader Saus, de Sant Martí de Merlès. Es van casar l'any 1986 i han tingut quatre fills: el Xavier, el David, la Marta i la Judit.